

BOSHLANG'ICH SINFLAR O'QUVCHILARIDA IJODIY FIKRLASHNI RIVOJLANTIRISH

Qurbonov Sanjar

Xorazm viloyati P.Y.M.O'MM, katta o'qituvchi

Annotatsiya: ushbu maqolada boshlang'ich sinflar o'quvchilarida ijodiy fikrlashni rivojlantirish uchun o'qituvchilarning motivatsiyasini oshirish usullari haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: fikrlash, ijodkorlik, ijodiy fikrlash, ijodiy fikrlash topshiriqlari.

Аннотация: в данной статье говорится о способах повышения мотивации учителей к развитию творческого мышления у учащихся младших классов.

Ключевые слова: мышление, креативность, творческое мышление, творческие мыслительные задачи.

Abstract: this article talks about ways to increase teachers' motivation to develop creative thinking in elementary school students.

Key words: thinking, creativity, creative thinking, creative thinking tasks.

Xalqimizda "Agar sen 1 yilni o'ylasang don ek, 10 yilni o'ylasang daraxt ek, 100 yilni o'ylasang farzandingga ta'lim ber" degan naql bor. Haqiqattan ham, fikrlash tizimidagi inson bilimlari hajmi yuqori sur'atlarda o'sib bormoqda.

Fikrlash jarayoni tayyor yechimga ega bo'lmagan vazifa yoki muammo yuzaga kelganda boshlanadi. Agar biror narsani tushunish, nimanidir tushunish istagi bo'lsa, bunda biz ham fikrlash haqida gapiramiz.

Maktab o'quvchilari orasida bilim olish uchun motivatsiyani qanday oshirish mumkin? O'quvchilarni ta'lim jarayoniga qanday jalb qilish kerak? O'rganishni qanday o'rgatish kerak?

Har bir o'qituvchi har kuni o'ziga bu savollarni beradi va o'rganishga yondashuvni o'zgartirish vaqti kelgani aniq.

Boshlang'ich maktab yoshidagi bolalar bilan ishlashda men o'quvchilarning fikrlash qobiliyatini yaxshilaydigan va samaraliroq fikrlash imkonini beradigan usullarni izlayman.

Bola uchun ijodiy fikrlashni rivojlantirish juda muhimdir. Uning ijodini rivojlantirish orqali siz uning kelajagiga sarmoya kiritasiz. Ijodiy fikrlaydigan odamgina har qanday sohada ulkan natijalarga erishadi. Ijodiy yondashuv hayotda, ishda, munosabatlarda, qisqasi hamma joyda kerak.

Ijodkorlik - insonning narsalarni yangi, g'ayrioddiy nuqtai nazardan ko'rish qobiliyati. Ijodiy bo'lishni o'rganar ekanmiz, biz oddiy narsalardan foydalanishning noodatiy usullarini qidiramiz.

Men kommunikativ va o'z-o'zini rivojlantiruvchi kompetensiyalar shakllanadigan bunday vazifalarni ko'rsatishga harakat qilaman.

Ijodiy fikrlash usullarini ko'rib chiqaylik.

1. Nima bo'lishi mumkinligini o'ylab ko'ring, agar:

"...yomg'ir davom etadi"

"Odamlar qushlar kabi uchishni o'rganadilar"

"Itlar odam ovozi gapira boshlaydi"

"Barcha ertak qahramonlari jonlanadi"

"...apelsin sharbati suv jo'mragidan oqib chiqadi"

2. Yaxshi - yomon

Men ajoyib ob'ektni taklif qilaman, siz teskari baho berishingiz kerak. Misol uchun, Yalmog'iz kampir yomon. Yalmog'iz kampir kichik bolalarni o'g'irlaganida yomon harakat qiladi. Ammo u yaxshi bo'lishi mumkin: u yaxshi odamlarga yo'lni aytib beradi, ularga olma beradi, Koshshening o'limi qaerdaligini aytadi va hokazo.

3. Kerakli so'zlarni toping. (*Bahor va qish, ertalab va kechqurun va hokazo*) mos keladigan ertak qahramonlari yoki narsalarni tanlang. Masalan:

- issiqlik - Quyosh, pechka, pirog, olov;
- sovuq - Qor malikasi, Qorqiz, Ayoq bobo;
- katta - gigant, saroy, Dev;
- yashil – archa, maysa, svetofor chiroqi

4. U nimaga o'xshaydi?

Bolaga rasm ko'rsatiladi. Masalan: sariq doira. Biz qanday ko'rinishga ega bo'lish uchun iloji boricha ko'proq variantlarni o'ylab topishimiz kerak. Misol uchun: bulochka, quyosh, limon, koptok, siz yuzni chizishni tugatishingiz mumkin.

Bu vazifani bajarish juda uzoq vaqt talab qilishi mumkin. Asosiysi, natija.

5. "Bir sababni o'ylab toping" o'yini.

Bu o'yin turli sabablarni izlash ko'nikmalarini o'rgatadi. Bu bolaga to'g'ri qaror qabul qilish uchun sodir bo'layotgan voqealarning turli sabablarini ko'rib chiqishga imkon beradi.

Masalan: "Siz uyga kelasiz, eshikni ochasiz va oshxonadagi stol ustiga to'tiqush sakrab tushmoqda." Bolalar bu vaziyatning iloji boricha ko'proq sabablarini nomlashlari kerak (*bizning misolimizda, to'tiqushning ko'rinishi*). Siz ikkala haqiqiy vaziyatni ham nomlashingiz mumkin. "To'tiqush ochiq derazaga uchib ketdi", "Dadam menga qush berishga qaror qildi va ishga ketayotganda qoldirdi", shuningdek, "Bu to'tiqush havo sharida uchib keldi, havo shari uyimiz yoniga qo'ndi.", "Bu turli xil narsalarga aylana oladigan sehrli to'tiqush. Kechqurun u choynak bo'lib, hamma ketgandan so'ng stolga sakrab tushdi va bizning kelishimizni kuta boshladi". Har bir yangi variant uchun ishtirokchi bir ochko oladi, o'yin oxirida to'plangan ballar soni hisoblab chiqiladi va g'olib aniqlanadi.

6. Ijodkorlik bilan shug'ullaning.

Tasavvur qiling-a, sehrli tayoq yordamida siz inson tanasining istalgan qismini oshirishingiz yoki kamaytirishingiz mumkin. Qanday yaxshi yoki yomon bo'ladi, agar :

- Insonning qo'llarini uzaytirish kerakmi?

Yaxshi: siz o'rningizdan turmasdan to'g'ri narsani olishingiz yoki tomga tashlangan koptokka erishishingiz yoki deraza orqali do'stingizga salom berishingiz mumkin.

Yomon : juda uzun qo'llarni cho'ntagiga solib qo'yish noqulay.

- Burunni uzaytirish kerakmi?

Yaxshi: qo'shnilaringiz kechki ovqat uchun nima qilishlarini bilib olishingiz mumkin; gulzordagi gullarni ularga egilmasdan hidlay olasiz.

Yomon: bunday burun odamlarning muloqotiga halaqit beradi; Bu jamoat transportiga halaqit beradi va qishda juda sovuq bo'ladi.

7. "So'z yaratish" o'yini.

Yangi so'zlarni o'ylab toping - sinonimlarni juftlab:

Muzlatgich -? (o'zini sovutgich)

Isitgich -? (o'zini isitadi)

Qalam -? (avtomatik pochta)

8. Qisman qidiruv masalalarini yechish.

Bu o'yin dunyoni individual idrok etish orqali bolalarning tasavvurini, qutidan tashqarida fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga yordam berish.

Sehrli konvert.

Konvertdan iborani oling va uni to'ldiring.

Men chumoliga o'xshayman, chunki...

Men o'zimni erigan muz bo'lagidek his qilyapman, agar...

Men yo'lbarsga aylanaman qachon...

Men robotman qachon...

Men kulgili qo'shiqman qachon...

Men lampochkaman, agar...

Xulosa qilganda, dars jarayonida ijodiy fikrlashga qaratilgan har qanday mantiqiy topshiriqlar, turli boshqotirmalar va mashqlar, didaktik o'yinlar, ko'rgazmali materiallardan foydalanish o'quvchilarning o'z mulohazalarini asoslash, taqqoslash, umumlashtirish, aniqlashtirish qobiliyatini rivojlantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Krivolapova N.A. darsdan tashqari mashg'ulotlar. Talabalarning kognitiv qobiliyatlarini rivojlantirish bo'yicha vazifalar to'plami. - M.: Ta'lim, 2012.
2. Tunik E.E. Ijodkorlikning diagnostikasi. Torrance testi . Uslubiy qo'llanma. Sankt-Peterburg : Imaton , 1998.